Könyvtárosok dolgozószobája 32.

2026/11/19

A kerekasztal-beszélgetésen az életrajzi tájékoztatást, a biobibliográfiákat és a hozzájuk kapcsolódó források kialakulását, információk hitelességét állítottuk reflektorfénybe.

[1]

2026. november 10-én tartottuk az immár harminckettedik Könyvtárosok Dolgozószobája kerekasztal-beszélgetést, mely során **az életrajzi tájékoztatást, a biobibliográfiákat és a hozzájuk kapcsolódó források kialakulását, információk hitelességét** állítottuk reflektorfénybe.

Meghívott vendégeink ezúttal **Kozák Péter,** a Névpont Adatbázisok szerkesztője, **Ormándy Marcell Ottó,** az Országos Széchényi Könyvtár, Könyvtári Intézet, Könyvtári Szabványosító Iroda

szabványosító könyvtárosa, aki emellett a Wikipédia és a Wikidata szerkesztője, **Pogány György**, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Bibliográfiai Szekció könyvtárosa, bibliográfusa és **Tóth Ákos**, az Országos Széchényi Könyvtár, Olvasószolgálati és Tájékoztató Főosztály könyvtárosa.

A beszélgetés első szakaszában a meghívottak **az életrajzi tájékoztatás** alapjait, történeti fejlődését és a könyvtárosok szerepét járták körül. Kozák Péter fogalomtisztázással indított: hangsúlyozta, hogy az életrajzi tájékoztatás és a biobibliográfia szigorúan tényalapú, faktografikus műfaj, amely egy életút valós sorseseményeit összegzi, és nem rendelheti a tényeket a fikció alá. Pogány György a referensz szolgáltatások történeti ívét vázolta fel az ókori gyűjteményektől a 19. századi angolszász közkönyvtárakon át az 1937-es OSZK-s reformokig és a 20. századi segédkönyvtárakig. Rámutatott, hogy a biobibliográfiák egyszerre tartalmaznak életrajzot és szakirodalmat, csoportosításuk pedig történhet földrajzi alapon, szakterületenként, mint Weszprémi István vagy Horányi Elek munkái.

A források kialakulása és hitelessége kapcsán Tóth Ákos kiemelte a levéltári alapok, az iskolai értesítők, valamint a jogi és gazdasági feljegyzések fontosságát, továbbá megemlítette Gulyás Pál kiegészítő munkásságát és a modern digitális eszközök, például a FamilySearch szerepét. Ormándy Marcell Ottó a Wikipédia szerkesztésének tapasztalatai alapján az elsődleges, másodlagos és harmadlagos források megkülönböztetésére hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy a mai forráskritika már az önéletrajzi közléseket is fenntartással kezeli – ezért nem szerkesztheti senki a saját Wikipédia-szócikkét. A beszélgetés során a nyomtatott és elektronikus források különbségei is terítékre kerültek: míg a papíralapú kiadványok tartalma idővel elavulhat, de változatlanul megmarad, addig az online felületek könnyen frissíthetők, ám a linkek változékonysága miatt megőrzésük jóval sérülékenyebb.

[2]

[3]

A záró gondolatok **az általános és a szaktájékoztatás viszonyát** vizsgálták. Pogány György szerint az életrajzi tájékoztatás nem különálló egység, hanem a teljes tájékoztatási rendszer szerves része. Tóth Ákos a mohácsi csata 500. évfordulója példáján keresztül mutatta be, hogyan egészíti ki egymást az általános tájékoztatás és a mélyebb szaktudást igénylő kutatás, különösen akkor, amikor előzetes segédletek nélkül, a nulláról kell elindulni. Ormándy Marcell Ottó összegzésében kiemelte, hogy az életrajzi tájékoztatás a könyvtári munkafolyamatokon átívelő tevékenység, a biobibliográfiák pedig nem elszigetelten léteznek: az egyén adatai szorosan összekapcsolódnak a hozzá kötődő művekkel, kiadókkal és intézményekkel is. Kozák Péter a 40 évvel ezelőtti tapasztalatait felidézve két olvasótípust különböztetett meg: az „ideális” olvasót, aki kitölti a kérőlapot és kikéri a konkrét dokumentumot, valamint a „problémás” olvasót, aki meghatározott életrajzi adatokra, életeseményekre kíváncsi. Rámutatott, hogy a XXI. században ez utóbbi réteg gyakran a keresőmotorokba épített mesterséges intelligencia által generált, sokszor nem hiteles adatokkal érkezik a könyvtárba, ezekben a helyzetekben mutatkozik meg a könyvtárak és apparátusuk szerepe.
2026/11/16 - 11:26

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/konyvtarosok-dolgozoszobaja-32_261110

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/KDSZ-32_261110_02.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/KDSZ-32_261110_05.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/KDSZ-32_261110_06.jpg

[4] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[5] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon